

Klagande

NN

Det överklagade beslutet

Centrala studiestödsnämndens
(CSN) beslut den 9 december 2021

Saken

Tilläggsån

Överklagandenämndens beslut

Överklagandenämnden avslår överklagandet.

Överklagandenämndens beslut får enligt 6 kap. 11 § tredje stycket studiestödslagen inte överklagas.

Ärendet

NN ansökte om tilläggsån för vårterminen 2022 och uppgav att studierna påbörjades år 2021 samt att hon året dessförinnan haft en inkomst om 188 538 kronor.

CSN begärde att NN skulle lämna uppgift om sin inkomst för år 2021, vilket var året innan hon uppbar studiemedel första gången. CSN gav också NN möjlighet att använda ett tidigare år än 2021 men upplyste om att detta endast kan göras om hon fått föräldrapenning innan hon börjat studera med studiemedel.

NN meddelade att hon önskade att hennes inkomst om 189 195 kronor för år 2019 skulle läggas till grund för prövningen och att hon väntade på intyg från Försäkringskassan.

CSN avslog ansökan med motiveringen att NN inte visat att hon haft tillräckligt hög inkomst under kalenderåret innan hon påbörjade sina studier med studiemedel.

NN överklagade beslutet och bifogade intyg avseende föräldrapenning för åren 2019 – 2020.

CSN överlämnade överklagandet och handlingarna i ärendet samt upplyste om att myndigheten inte funnit skäl att ändra det överklagade beslutet. På nämndens begäran inkom CSN, genom dess rättsavdelning, med ett yttrande och anförde bland annat följande. I ärendet är klarlagt att NN påbörjade studier med studiemedel första

gången år 2022. Under år 2021 har hon bedrivit studier med studiestartsstöd. Av 3 kap. 12 § studiestödsförordningen framgår att tilläggsån kan lämnas till en studerande som under kalenderåret närmast före studiernas början haft en inkomst av viss storlek.

Innan år 2017 tolkades begreppet "studiernas början" som påbörjade eller återupptagande av studier efter ett kalenderår utan studier. Efter ett vägledande avgörande från ÖKS kom begreppet att innefatta påbörjade efter återupptagande av studier med studiemedel efter ett kalenderår med studier men utan *studiemedel*. Mot bakgrund av ÖKS avgörande och med beaktande av lagstiftarens intentioner med tilläggsån införde CSN föreskrifter avseende begreppet studietidens början, vilka medför att inkomsten under närmast studiemedelsfria år normalt ska läggas till grund för prövningen av rätt till tilläggsån. Med studiernas början avses enligt 7 kap. 3 § CSNFS 2001:1 det senaste kalenderåret då den studerande har studiemedel, och som följer på ett kalenderår då studiemedel inte har lämnats. Studiemedel definieras enligt 1 kap. CSN:s föreskrifter och allmänna råd som studiestöd i form av bidrag och lån som regleras i 3 kap, studiestödslagen. Av förarbetena till studiestödslagens bestämmelse om tilläggsån framgår att gemensamt för dem som ska kunna komma i fråga för tilläggsån bör vara att studierna medför en ansträngd ekonomi t.ex. till följd av att den tidigare arbetsinkomsten givit förutsättningar för betydligt högre levnadsomkostnader än vad totalbeloppet i studiemedlen medger. Någon motsvarighet till tilläggsån finns inte när det gäller studiestartsstöd, som är till för dem som varit arbetslösa en viss tid före studiernas början. CSN:s utgångspunkt har därför varit att en studerande som påbörjar sina studier med studiestartsstöd inte tillhör målgruppen för tilläggsån. En sådan studerande har normalt inte en sådan ekonomisk standard att studierna med studiemedel innebär en ansträngd ekonomi då studier med studiestartsstöd förutsätter att man varit arbetslös dessförinnan. Det är därför studierna med studiemedel som utgör studiernas början enligt bestämmelserna om tilläggsån.

Vid prövningen av NN:s rätt till tilläggsån ska tidpunkten för studiernas början fastställas till det år då hon har studiemedel och som följer på ett kalenderår under vilket studiemedel inte har lämnats. I NN:s fall påbörjades studierna med studiemedel under 2022, vilket innebär att CSN anser att inkomsten under år 2021 ska läggas till grund för prövningen av hennes rätt till tilläggsån.

Av utredning i ärendet framkommit att NN inte har haft tillräckligt hög inkomst under inkomståret 2021 för att grunda rätt till tilläggsån. CSN anser därför att överklagandet bör avslås.

NN har beretts tillfälle att komma in med synpunkter i anledning av CSN:s yttrande, men hon har inte hörts av.

Författningsbestämmelser

I 3 kap. 14 § studiestödslagen (1999:1395) anges att tilläggsån får lämnas från och med det kalenderår då den studerande fyller 25 år och högst under motsvarande 120 veckor. Tilläggsån får, enligt samma bestämmelse, lämnas för varje vecka den studerande har rätt till studiemedel för heltids- eller deltidsstudier.

I 3 kap. 12 § studiestödsförordningen (2000:655) anges följande. Tilläggsån enligt 3 kap. 14 § studiestödslagen (1999:1395) får lämnas till en studerande som under kalenderåret närmast före studiernas början har haft en inkomst som uppgått till minst 415 procent av det prisbasbelopp som gäller det år då studierna påbörjas. Som inkomst räknas det belopp som utgör summan av den studerandes överskott i inkomstlagen tjänst och näringsverksamhet.

Tilläggsån får också lämnas till en studerande som sammanhängande fått föräldrapenning närmast före studiernas början och som närmast dessförinnan haft en sådan inkomst som anges i första stycket.

Tilläggsån får lämnas för studier i Sverige, i ett annat land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) eller i Schweiz. Förordning (2015:50).

I 7 kap. 3 § CSNFS 2001:1 anges följande. Med studiernas början enligt 3 kap. 12 § första stycket studiestödsförordningen (2000:655) avses det senaste kalenderåret

1. då den studerande har studiemedel, och
2. som följer på ett kalenderår under vilket studiemedel inte har lämnats.

Om det finns särskilda skäl kan dock studierna anses påbörjade under ett tidigare kalenderår, under förutsättning att det är ett kalenderår

1. då den studerande har haft studiemedel, och
2. som följer på ett kalenderår under vilket studiemedel inte har lämnats.

Överklagandenämndens bedömning

NN har ansökt om tilläggsån för vårterminen 2022. Hon har åberopat att hon uppburit föräldrapenning före studiernas början och att hon därför vill att hennes inkomst under år 2019 ska läggas till grund för prövningen av hennes rätt till tilläggsån. NN har också gett in underlag som visar att hon erhållit föräldrapenning under åren 2019 – 2020. I ärendet är klarlagt att NN studerar med studiemedel för första gången under år 2022. Det är också klarlagt att hon även studerade under år 2021, men att hon då erhöll studiestartsstöd.

Den fråga som Överklagandenämnden har att pröva är således när NN ska anses ha påbörjat sina studier för att därigenom fastställa vilket inkomstår som ska ligga till grund för prövningen av hennes rätt till tilläggsån.

Enligt 7 kap. 3 § CSNFS 2001:1 avses med studiernas början det år då den studerande har studiemedel och som följer på ett år då studiemedel inte har lämnats. Eftersom NN erhåller studiemedel för första gången under år 2022 ska hennes studier anses påbörjade detta år. Det förhållande att hon studerat med

studiestartsstöd under 2021 medför ingen annan bedömning. Det har inte framkommit att hon fått föräldrapenning närmast före år 2022. Det saknas därför möjlighet att lägga något annat inkomstår än 2021 till grund för prövningen av hennes rätt till tilläggsån.

NN har uppgett hon hade en inkomst om 188 538 kronor under år 2021. Den uppgivna inkomsten är för låg för att ge rätt till tilläggsån. Överklagandet ska därför avslås.

Robert Dalman

Cecilia Hedenström

Beslut har fattats av Eva Gullfeldt, ordförande, Robert Dalman, myndighetschef, Anita Enocksson, Hans Eklund, Staffan Ingmanson, Jessica Levin och Helena Söderberg.

Föredragande: Cecilia Hedenström

Kopia till CSN